

היבטים לשוניים בפרשת נשא עז

דקדוקי קריאה בפרשה בהפטרה ובראשון של בהעלותך

ד כג	לְצַבֵּא: הבי"ת רפויה
ד לא	וְעַמּוּדָיו: הוי"ו בשווא ולא בפתח
ה ב	לְנַפֵּשׁ: הלמ"ד קמוצה
ה ז	לְאַשֵׁר אֲשֶׁם לוֹ: כך היא ההטעמה הנכונה טיפחא-מרכא-סו"פ ולא מרכא-טיפחא-סו"פ כפי שמופיע בהרבה דפוסים
ה ח	הַמּוֹשֵׁב: שי"ן קמוצה
ה יג	אִישָׁה: יש להקפיד על השמעת המפיק למנוע שיבוש משמעות. וְנִעְלָם: העי"ן בשוא נח. נִתְפָּשָׁה: שי"ן שמאלית ומלעיל
ה טו	כִּי-מִנְחַת קִנְאָתָהּ הִוא: 'הוא' בלשון זכר, מוסב על הקמח (רש"י)
ה טז	וְהַעֲמִדָהּ: העמדה קלה בה"א הראשונה ומפיק בסוף המילה
ה יז	בְּקִרְקַע: במלרע
ה יח	הַמְּאָרְרִים: המ"ם בשווא נח והרי"ש הראשונה בשווא נע ¹ , כן הדבר בהמשך
ה יט	שְׁטִית: שי"ן שמאלית
ה כ	אֶת-שְׁכֶבֶתָּו: הכ"ף בקמץ קטן
ה כב	וּבָאוּ: הטעם בבי"ת מלעיל. בְּמַעֲיָד: געיה בבי"ת
ה כד	וְהִשְׁקָהּ: ללא מפיק בה"א
ה כז	וְהִשְׁקָה... בְּאִשָּׁהּ: מפיק בה"א
ה ל	וַעֲשֵׂה לָהּ: טעם נסוג אחור לעי"ן
ו ד	כָּל יְמֵי נְזָרוֹ: טעם טפחא בתיבת כָּל
ו ה	עַד-מְלֹאֲתָהּ: האל"ף כלל אינה נשמעת, כן הדבר בהמשך פס' יג
ו ז	וּלְאַחֲתָו: וי"ו החיבור הפכה לשורק ² , הלמ"ד אחריה בשוא נח והאל"ף בפתח
ו יט	אַחַר הַתְּגַלְחוֹת אֶת-נְזָרוֹ: טעם טפחא בתיבת אַחַר
ו כג	תְּבָרְכֵנוּ: הרי"ש בשווא נע למרות הדפוסים הרבים הנוהגים לנקד חטף פתח (ראה הערה על ה יח). אֲמֹר: אל"ף בקמץ
ו כד	יְבָרְכֵךָ ³ : העמדה קלה בבי"ת ולא ברי"ש כפי שנוהגים מרבית כוהנים בברכתם. על אף הקושי, הכ"ף הראשונה בשווא נח
ו כז	וְשָׁמוּ: במלרע

¹ החטף המופיע בחלק מהדפוסים אינו אלא להורות על הנעת השווא

² בשונה מקודמו שבפרשת אמור: וּלְאַחֲתָו וי"ו בשווא, למ"ד בפתח ואל"ף בחטף.

³ אין תרגום לפסוקי ברכת כוהנים.

ז ג וּשְׁנֵי עָשָׂר בְּקָר: המילה וּשְׁנֵי במונח ואינה מוקפת כפי שמופיע בחלק מהדפוסים. לְאֶחָד: הלמ"ד בשווא ולא בקמץ
 ז ז אַרְבַּעַת: במלעיל
 ז יג קַעֲרַת: העמדה קלה בקו"ף למנוע הבלעת העי"ן החטופה
 ז פד מְזַרְקִי-לְסָף: העמדה קלה במ"ם
 ז פז אֵילָם שְׁנִים-עָשָׂר כְּבָשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה: תיבת שְׁנִים-עָשָׂר בפשטא
 ז פט וּבְבֹא: על אף הקושי, הבי"ת הראשונה בשווא נח. מַדְבֵּר: המ"ם בחירק והדלי"ת דגושה, הקורא בשווא משנה משמעות
הפטרת נשוא, שופטים יג:
 ב מִצְרָעָה: הצד"י בקמץ חטוף וכן הדבר בסוף ההפטרה
 ג יִלְדָּתָּ ... וְיִלְדָּתָּ: הדלי"ת בשוא נח. אין לקרוא יִלְדָּתָּ, כן הדבר בהמשך הפרק
 ד הַשְּׁמָרִי: במלעיל
 ו לְאִישָׁהּ: מפיק בה"א ויש לשים לב לכך גם בהמשך הפרק
 ח וַיַּעֲתָר: העי"ן בשווא נח
 יב מֶה-יִהְיֶה: דגש חזק ביו"ד הראשונה מדין דחיק
 טו נַעֲצָרָה-נָא: העי"ן בשווא נח, הצד"י בשווא נע, כן הדבר גם בפסוק הבא
 יח וְהוּא-פָּלְאִי: כל התיבה בטעם סו"פ (סילוק) ואין לפניו טפחא. האל"ף נחה, קרא: פָּלִי.
 כא וְלֹא-יִסָּף עוֹד: טעם נסוג אחור ליו"ד
ראשון של בהעלותך:
 ב בְּהַעֲלֹתְךָ: העמדה קלה בה"א ובלמ"ד, יש לקרא: בה-על-תך
 ו הַלְוִיִּם: הלמ"ד בשווא נח לאורך כל הפרק ולאורך כל המקרא
 יג וְהַעֲמַדְתָּ: העמדה קלה בה"א
 יד וְהָיוּ לִי: טעם נסוג אחור לה"א

ד כו מִיתְרִיהֶם: לשש. מִיתְרִיהֶם: ד

ד כז לְכָל-מִשְׁאֵם: שֹׁד. לְכָל-מִשְׁאֵם: ל לנינגרד אינו גורס את המתיגה.

ד לב לְכָל-כְּלִיָּהֶם: ד. לְכָל-כְּלִיָּהֶם: לש הכריע כונציה בניגוד לשני כ"י.

ד לד/לו הִקְהַתִּי: לִשְׁ, מ"ש ג כז. הִקְהַתִּי: ד הנושא נדון בגליון השבוע שעבר במדבר עז. מנחת שי: הִקְהַתִּי: 12 בס"ס הקו"ף בשוא לבר, וכן כולם. [הִקְהַתִּי?].

ד מט אותם: לִשְׁ, מ"ש, מ"ג-ש כה ד, מ"ס-דאת 62. אתם: ד מנחת-שי: פִּקְד אֹתָם: בכמה ספרי הדפוס וגם בהעתק פירא' חס' וא"ו, אבל בהעתק הללי ובספרים כ"י מדוייקי' מזל, וכן הוא בדפוס ישן, וחזא א' מן ל"ט מלאים בתורה, וסי' נמס' במסרה רבתא, כ"א ובמסורת סייג לתורה. [אותם].

ה טו קָרְבְּנָה: לִשְׁ, מ"ש. קָרְבְּנָה: ד; האיפה: לִשְׁ, מ"ש, מ"ג-שד וי' היא. האפה: ד שוב חטף הקמץ המראה על קמץ חטוף. מנחת-שי: קָרְבְּנָה: הקו"ף בקמץ לבר. 14 [קָרְבְּנָה]. הִיאִיפָה: בספרי' מדוייקי' כ"י ובדפוס יישני' מזל' יו"ד. וכן מס' א' הרמ"ה ז"ל, הִיאִיפָה ב' חסרי' יו"ד, וסי' עשירת הִיאִיפָה, כדואס לא תשיג (בפ' ויקרא), עשירת הִיאִיפָה, דזה קרבן אהרן ובניו (בפ' צו), וכל שארא מלאי' עם יו"ד, וכן נמס' במ"ג פ' ויקרא. [היאפה].

ה יח והעמיד הכתן: לִשְׁ. הכתן: ד; המאָרִים: שִׁשׁ, מ"ש. המאָרִים: ל המחלוקת הראשונה בעניין משרת הזרקא; השניה בעניין החטף בכפולות אחרי תנועה גדולה. מנחת-שי: הִמְאָרִים: במאריך חז"א י"לבן אשר, ורי"ש ראשונה בשוא לבר בס"ס, וכן כולם. [הִמְאָרִים].

ה יט המאָרִים: שִׁשׁ, מ"ש יח. המאָרִים: לד הפעם ונציה מצטרף לחטף. מכאן ואילך לא יובאו כאן חילופי גרסה בעניין.

ה כא הכהן (2): לִשְׁ, מ"ש. הכהן: ד ונציה משונה מאוד בהטעמתו מלעיל. מנחת-שי: <ואמר תִּכְהֶן> אין בכ"ף פשט. <[תִּכְהֶן]>.

ה כח ונזרעה זרע: לִשְׁ. ונזרעה: ש

ו ג תִּמְצָ: לִשְׁ. חמץ: ד כך נראית מלה זו בונציה חמץ דברי המסורה בצד אינם מובנים או קריאים. משרת התביר הוא מרכא או דרגא. כאן מתאים מרכא, אבל ונציה שכת.

12 נורצי ניקד כאן את חז"א הראשונה בקמץ. באשר לניקוד הקו"ף, ראה לעיל ג כז ('הקהתי'), וכן מבוא, עמ' 43.

כ במסרה רבתא: מ"ס – ד את 63.

כא ובמסורת סייג לתורה: רמ"ה, שורש א"ת.

14 ראה הערת נורצי לבר' כז יט ('אֶכְלָה') ואת הערת שם, וכן תח' קיח יד ('עזי').

א הרמ"ה: אי"ף.

ב דואס לא תשיג: וי' ה יא.

ג דזה קרבן: וי' ז יג.

ד במ"ג: מ"ג – ד וי' ה יא.

ה לִבָּן אשר: חילופים – ד.

ט כולם: פס' כב, כד, כז.

י אֱלֹהֵי הַכֶּהֱן: שׁוּד. אֱלֹהֵי הַכֶּהֱן: ל. אֱלֹהֵי הַכֶּהֱן: מ"ש

מנחת-שי: **אל הַכֶּהֱן**: הקדמא בה"א, לא באל"ף של מלת אֵל. [אֱלֹהֵי הַכֶּהֱן]. השיטה הנקוטה היא כאשר יש מתיגה זקף במלים מוקפות לשים את המתיגה במלה הסמוכה.

יט אַחֲרֵי הַתְּגִלְתּוֹ אֶת־נִזְוֹ: לשש, מ"ש. אַחֲרֵי הַתְּגִלְתּוֹ: ד

מנחת-שי: **אַחֲרֵי הַתְּגִלְתּוֹ**: בספרי כ"י מדוייקי ובדפוס י"שני אחר בטפחא, התגלחו במירכא, וזה"א במאריך. ועיין י"מ"ש בירמיה ב' על והתבוננו. [אַחֲרֵי הַתְּגִלְתּוֹ].

ו כ הַכֶּהֱן: | לש. הַכֶּהֱן: | ד מי משרת את הזרקא מרכא או מונח?

ו כג תִּבְרְכוּ: ש. תִּבְרְכוּ: לד שוב שאלת שווא או חטף-פתח.

ו כז אֲבִרְכֶם: ששׁוּד. אֲבִרְכֶם: ל ושוב בשורש ברך פיעל. הערה 4

ראה את דברי מ"ש (כ"י ג) על החטף פתח המצוי במקצת ספרים תחת אות לא גרונית: ואני כתומי אלך בדרך הספרים שהם כולם בשווא לבד והמרקוק לקרותו כהוגנו תבוא עליו ברכה. זהו הקו המנחה של ר"מ ברויאר למעט ככל האפשר בחטפים באותיות שאינן גרוניות.

ז א העגלות: ש, ש? ד, מ"ש, מ"ג-שׁוּד ג, מ"ק-לש ו. העגלות: ל

מחלוקת כתיב.

מנחת-שי: **את שתי הָעֲגֻלּוֹת**: במדוייקים ובהעתק הללי, וע"פ מ"ה המסורת מל' וא"ו. וכ"כ מ"ה רמ"ה ז"ל, זל"ש, מ"קחו לכם מארץ מצרים עגלות מלא וי"ו כתי, וכל עגלות, העגלות, בעגלות באורית דכות' מל', בר מן ב' חסרי וי"ו, וסי' מ"ח ויקח משה את העגלות, מ"ט ואת ארבע העגלות. י"ש עגלות עב, חס' וי"ו כתי. ואת דמסרי תלתא חס' בליש', ויקח משה את העגלות, ואת ארבע העגלות, שש עגלות עב. ומסו' דמסר' העגלות תרין מלאי' כתי, העגלות קא חשיב, שא' לישי' לא קא חשיב, וסי' נ"א וירא את העגלות, נ"ב את שתי העגלות. ותמניא כתי' באורי' בליש', תרין עגלות ומלאי', וחד בעגלות ומל', וארבעה העגלות, תרין מלאי' ותרין חסרי' כדאמרן, נ"ג וחד עגלת עב חס'. [העגלות].

ז ט קָהַת: לשש, מ"ש. קָהַת: ד עניין החטף בקהת כבר נדון כאן.

י"ב מ"ש: מ"ש יר' ב' י ('והתבוננו').

מ"ה המסורת: מ"ק – ד על אתר.

מ"ו הרמ"ה: עג"ל.

מ"ז קחו לכם: בר' מח יט.

מ"ח ויקח משה: במ' ז ו.

מ"ט ואת ארבע: במ' ז ח.

נ' שש עגלות עב: במ' ז ג.

נ"א וירא את העגלות: בר' מח כז.

נ"ב את שתי העגלות: במ' ז ז.

נ"ג וחד עגלת עב חס': עכ"ל רמ"ה.

ז יח-פג בלד רוב התיבות אינן מנוקדות, ומסומנים רק טעמים וגעיות. מנהג זה של השמטת ניקוד חוזר נוהג גם במקומות נוספים. ראה לשל סידור עבודת ישראל של זליגמן בר.

ביום השני הקריב נתנאל בן עזר נשיא יששכר: הקריב את קרבנו קערת כסף אחד שלשים וטאט משקלה מורק אחד כסף שבעים שקל בשקל דקדוש שניהם מלאים: סלה כלולה בשמן למנוח: כף אחד עשורה וחב מלאה קטורה: פר אחד בן בקר איל אחד כבש אחד בן שנתי לעלה: שעיר עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתרים חמשה כבשים בני שנה חמשה וְהִקְרַבְתָּ נִתְנָאֵל בֶּן־עֲזָרָה:

גם בדפוס סביוניטה

ביום השני הקריב נתנאל בן עזר נשיא יששכר: הקריב את קרבנו קערת כסף אחד שלשים וטאט משקלה מורק אחד כסף שבעים
ובחלק התרגום

ביוםא חנינא קריב נתנאל בן עזר רב שיכסא ויששכר: קריב וְתִקְרַבְנִיחַ מִיִּסְתָּא דכסף וְדֵא סארי וְתִלְתִּין
את הניקוד השמיט, אבל לא את הטעמים לא מהמקרא ולא מהתרגום!

ז כג עתדים: ששד, רמ"ה, מ"ג-שד י, מ"ק-אלדב' לב יד. עתודים: ל רק בקרבן נחשון (ז יז) עתודים מלא יו"ד ומלא וי"ו, ובתורה יש עוד מלא בפרשת האזינו (דברים לב יז). המנחת-שי לא העיר כי בונציה הכתיב נכון ולא היה לו לניגוד.

ז כט קרבן: ש. קרבן: ד נושא שימוש בחטף-קמץ להראות על קמץ חטוף נדון כבר.

ז לו/מא צורישדי: לשד, מ"ש, מ"ג-ש במ' א. צוריי-שדי: ש נדון בתחלת במדבר בנשיאים, וחוזר על עצמו כאן. מנחת-שי: צורישדי: חדא מלח כתיב, ומל' דמל', מל' וי"ו ומל' וי"ד, ע"הרמ"ה ז"ל. ^פובמסורת כל שמות השבטים מלח חדא כתי' וקרי', ^{פא}כמ"ש פעמי' בפ' במדבר. [צורישדי].

ז נד פדהצור: ששד, רמ"ה?, מ"ג-ש במ' א. פדהצור: ל

ז עב עשתי עשר: לשש, מ"ש. עשתי: ד מונח או הקפה? מנחת-שי: עשתי: בגלגל לא במקף, וכן שנים עשר שבסמוך. [עשתי]. ^פצורצקן: שד. ^פצור: ל היתכן שהנקדן-מסרן של לניגוד טעה בין סגול לקמץ? אולי נוכל להסביר את הסיבה לטעות. הערה 5 כנראה, ניקד ^פצן אגב עכ"ל שלאחרי.

ז עה שנים עשר: לשש, מ"ש. שנים: ד כבפס' עב.

^{עט} הרמ"ה: צורישדי.

^פ ובמסורת: ראה מ"ק – ד במ' א ו.

^{פא} כמ"ש: מ"ש במ' א ו ('צורישדי'); א י ('פדהצור'); א יב ('צורישדי').

ז פז אילם **שנים-עשר: לשש, מ"ש. שנים-עשר: ד** זקף אחרי מהפך, בלי פשטא?
 מנחת שי: **אילם שנים עשר: מלת עשר בפשט, לא בזקף קטן.** [שנים-עשר].
 ז ג פרשה וטבעה משה רענן שבת בשבתו נשא עז על הצב הבאתי בפרשת שמיני בשנה זו עז
 מדידנו יעקב עציון, עם זאת אני מביא את דברי ד"ר משה רענן נר"ו
 ויביאו את קרבנם לפני ה' שש עגלות צב ושני עשר בקר עגלה על שני הנשאים ושור לאחד
 ויקריבו אותם לפני המשכן (זג).
 נקדיש את הטור של הגיליון הנוכחי לניסיון לזהות את ה"צב", בחינת משמעות המונח "עגלות
 צב" והקשר לבעל החיים הנקרא בלשוננו "צב".
 בספרי זוטא (זג) אנו מוצאים כמה פרשנויות למילה "צב":
 'שש עגלות צב' - אין צב אלא קמורות, שנאמר: 'בצבים ובפרדים' (ישעיה סו,ג). ר' שמעון
 אומר: אין צב אלא צמודות, שנאמר: 'והביאו בניך בחזק' (שם, מט,גב). ר' ישמעאל אומר: אין
 צב אלא מצויירות. רבי נחמיה אומר: כצבעו של רקיע.
 הפירוש הראשון המובא בספרי ("קמורות") אינו ברור, אך ייתכן שהוא מוסבר בפירוש רש"י
 המצטט כראיה את אותו הפסוק: 'שש עגלות צב' - אין צב אלא מחופים, וכן (ישעיה סו,ג)
 'בצבים ובפרדים', עגלות מכוסות קרויות צבים".
 פירושים נוספים מובאים באבן עזרא: 'צב' - כמו: 'ובצבים ובפרדים' (ישעיה סו,ג), מין ממיני
 השוורים המושכים את העגלות, ויש אומרים שהוא כטעם מלאות יותר מדאי, מגזרת ואת
 בטון צבה (במזכר הבא), בדרך רחוקה".
 מוסיף המלבי"ם על פי הרמב"ן: "...שמה שכתוב **והביאו את קרבנם**, היינו הקרבנות שהכינו
 לחנוכת המזבח, הניחו בהעגלות והיו העגלות מלאות מן הקרבנות".
 אם נסכם את הפירושים שהובאו עד עתה, לא נמצא קשר לזחל בעל השריון הנקרא בימינו
 "צב".

אחד משמונת השרצים

את בעל החיים הנקרא "צב", אנו פוגשים במקרא פעם בודדת, ברשימת שמונת השרצים בויקרא
 (יא,בט): **"וזה לכם הטמא בשרץ השרץ על הארץ, החלד והעכבר והצב למינהו".** גם בספרות
 חז"ל מוזכר הצב רק פעמים בודדות והמידע שניתן לקבל עליו מועט. מהברייתא המובאת
 בגמרא בחולין (קכזא) ניתן אולי להסיק שהצב הוא בעל חיים הדומה לסלמנדרה וזאת בהנחה
 שאנו מזהים אותה באופן נכון: "ת"ר: הצב למינהו, להביא הערוז וכן הנפילים וסלמנדרה".
 מקור נוסף הוא דברי רב הונא (שם): "אמר רב הונא בר תורתא: פעם אחת הלכתי לוועד
 וראיתי נחש שהוא כרוך על הצב, לימים יצא ערוז מביניהם". מאמר זה נראה מוזר, לאור
 הידע הביולוגי הנוכחי, שהרי הכלאה בין מינים שונים איננה פורייה, אך לפחות נוכל ללמוד
 ממנו שהצב דומה במידת מה לנחש.

"צב" - חרדון-צב

חרדון צב - צולם בחי רמון
 Dr. Avishai Teicher

הצב המקראי מזוהה עם הזחל הנקרא בימינו חרדון-צב (*Uromastix aegyptius*). זיהוי זה
 מבוסס על השם בערבית צ'ב (ضب) ובסורית עבא. בתרגום יונתן (ויקרא יא,בט) הוא נקרא

חרדונא ("וְדִין לְכֹן דְּמִסָּאב דְּמִיָּה וּמִשְׁכִּיָּה ... וְחִינְרָא וְחִדְרֹנָא לְגִנּוּי") וכך גם בפשיטתא. בתרגום השומרוני הוא נקרא ערדונא. גם הרס"ג זיהה את הצב שבתורה עם "צב" הערבי שפירושו לטאה. על פי השבעים והוולגטה הצב הוא תנין. השבעים מתרגמים Κροκόδειλος והוולגטה crocodiles. קשה להניח שאכן כוונתם לתנין משום שמדובר בבעל חיים גדול מאוד וקשה להניח שהוא נכלל ברשימת השרצים. ייתכן שתרגום זה נובע מהדמיון הרב בין חרדון-צב ובין תנין. בוולגטה השם המלא הוא krokodelos chersaios שפירושו "תנין יבשה" אולי בעקבות המדרש המזהה את הצב עם הסלמנדרה שגם לה מבנה דמוי לטאה.

"צב" – "צב השריון"

בימינו השם צב הוא שמו של "צב השריון" (Testudo graeca). שם זה מבוסס על אטימולוגיה מוטעית של השם צב שהשווה אל "עגלות צב" שעל פי המפרשים הן עגלות מחופות כפי שראינו ברש"י (לעיל). באחד מכתבי היד של רש"י מופיע הלעז "טורטוג"א" שהוא צב השריון. הכיסוי הקמור החופה את העגלה הזכיר את השריון המכסה את גוף הצב. הרמב"ם (פיהמ"ש בהקדמה למסכת כליס) כנראה לא קיבל פירוש זה כפי שניתן ללמוד מכך שהוציא את צב השריון מכלל שמות השרצים המטמאים: "ושאר השקצים והרמשים כגון הצפרדעים ומיני צב השריון והאפעה והנחשים ודומיהן, הכל טהור ואינו מטמא" (על פי התרגום המובא בפרויקט השו"ת). במהדורת "זכר חנוך" נכתב: "...ושאר השקצים והרמשים כמו הצפרדע והטרטוקא וכו'" (הטרטוקא הוא צב השריון. הרב קאפח תרגם באופן זה גם את השם הערבי שבפירוש המשניות המקורי).

זיהוי מוטעה זה החל להיות רווח רק במאתיים השנים האחרונות בספרים עבריים שיצאו באירופה ועסקו בענייני טבע כמו למשל תולדות הארץ ל"י שינהאק (ורשא תר"א) וספרו של ש. אברמוביץ ("מנדלי מוכר ספרים") ("תולדות הטבע" (הזוחלים, וילנא תרל"ג). י. פליקס כתב בספרו "החי של התנ"ך": "בימינו מקובל השם צב לזוחל בעל השריון, אך מספרותנו הקדומה, וכן על פי השם הערבי, יש לזהותו עם חרדון הצב. "למינהו" כולל את משפחת החרדוניים".

לתגובות ורישום לקבלת מאמרי צמחים ובעלי חיים על פי סדר הדף היומי: raananmoshe1@gmail.com

הפסוק נשא

שופטים יג ח תחילה מובא כאן חלק מהמקרא הנדון
בִּי אֲדֹנָי אֵישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחַת יְבוּא־נָא עוֹד אֲלֵינוּ ועתה לנדון
אֲשֶׁר שָׁלַחַת: אֵלֶּךָ, מִשֵּׁ. שְׁלַחַת: ד' לפי ונציה ההפסקה בְּשָׁלַחַת גדולה מההפסקה בְּאֵלֵינוּ, וזה
קשה לקבל אבל אינו מופרך.
מנחת שי: אשר שלחת - בטעם רביע לא בזקף קטן:

יג טז אִם-תַּעֲצֹרֶנִּי: אֵל, בִּ-א. אִם-: ש, בִּ-ג לבן-נפתלי יש כאן געיא, ולפעמים ספרים בן-אשריים מטעימים דוקא לפי בן-נפתלי.

יג יז דברִיךְ כִּי דברִיךְ קִי: אֵלֶּךָשָׁד, מַעַל, דִּי, מִשֵּׁ, מִ-קִּי, מִ-גִּי חֵה קִיט קמו, מִ-נִּשֵּׁ שׁוֹ י יב,
מִ-ר יב 18. דברִיךְ כִּי וקִי: מִדִּלֵּד למעשה הכל גורסים כאן כתיב וקרי מלבד נוסח מדינחאי.
ואנו הולכים לפי מערבאי בדרך כלל.

מנחת שי: כי יבא דבריך - דְּבַרְךָ קרי והוא חד מן ח' דכתיבין ביו"ד וקריין בלא יו"ד וסימנם במסרא רבתא אות דל"ת:

יג יח **וַיֹּאמֶר לוֹ: אֲשֶׁר. לוֹ: ל** בגליון מגלת רות עז הובאה הערה ממרדכי ברויאר
ל מרגיש לפעמים את אות למ"ד של תיבות לי, לך, לה, הבאות אחר מקף - בניגוד לכללים המקובלים, כגון: בר' לח טז, כאן רואים שמדגיש גם לא אחרי מקף.

יג כד **וַיְבָרְכֵהוּ: אֱלֹקֶשׁ, בִּיאָ: וַיְבָרְכֵהוּ: בִּנְיָ; וַיְבָרְכֵהוּ: לְקַשָּׁד. וַיְבָרְכֵהוּ: א**
הערה 6 היא הערה 4 שהובאה על ו כז בפרשה אברקס. הדיון הראשון היא על הגעיא בוי"ו בראש המלה.

יג כה אשתאל: אלקשד, מישו, מ-גרא יהושע טו לג, מ-ק-לק יהושע טו לג; יט מא, מ-ק-ש יהושע טו לג, אשתאל: מישו, מ-ג-ד יהושע טו לג
מנחת שי: ובין אשתאל - לפי המסורת דיהושע סימן ט"ו. מלא וא"ו ויש חילופים בספרים ובמסורות: לנו אין ספק בכתיב אחרי שכל המקורות ובראשם כתר ארם צובה גורסים בלי וי"ו.

פֶּן לְחֶכֶם וַיִּחְכְּם-עוֹד

אנא שלחו את הערותיכם!
הכתובת למשלוח: eliyahule@gmail.com
הערות מתקבלות גם באנגלית.

הודעה מאתר "לדעת" כאן תוכלו להוריד גליונות פרשת השבוע מדי שבוע (גם גליוננו מופיע שם): <http://www.ladaat.info/gilyonot.aspx>

מאמרנו מופיע **ונשמר** באוצר החכמה בפורום דקדוק ומסורה
<http://forum.otzar.org/forums/viewtopic.php?f=45&p=272195#p272195&t=10317>

אם אתה מתעניין
בהבטים הלשוניים של התורה
(לשון המקרא, המשנה, התלמוד וכו')
אתה מוזמן להרשם (בתנ"ם)
לקבלת דוא"ל בגושיאם לשוניים
בכתובת: franklashon@gmail.com
☺ בוא להחכים את עצמך ואת שאר המכתבים ☺